

דף טז.

עין משפט א

הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פי"א ה"ב

וְחִלְבָּהּ וּבִשְׂרָהּ וְסֹלֶתָהּ וְשִׁמְנָהּ **ק** וַיֵּיזַן שֶׁל נִסְכֵיהָ חֲמִשָּׁתָן
מִצְטָרְפִין לְכֹזֵית:

עין משפט ב

הרמב"ם הל' שגגות פי"ז ה"ה

עֲשֶׂה מְלֶאכֹת הַרְבֵּה מֵעֵין מְלֶאכֶה אַחַת בְּשַׁבָּתוֹת
הַרְבֵּה **י** בֵּין בְּזֶדוֹן שַׁבַּת וְשִׁגְגַת מְלֶאכֹת בֵּין בְּשִׁגְגַת שַׁבַּת
וְזֶדוֹן מְלֶאכֹת חֵיב עַל כָּל מְלֶאכֶה וּמְלֶאכֶה. כִּיצַד. יָדַע
שֶׁהַיּוֹם שַׁבַּת וְזָרַע בּוֹ מִפְּנֵי שֶׁלֹא יָדַע שֶׁהִזְרִיעָה מְלֶאכֶה.
וְכֵן בְּשַׁבַּת שְׁנִיָּה יָדַע שֶׁהוּא שַׁבַּת וְנִטַּע בָּהּ מִפְּנֵי שֶׁלֹא
יָדַע שֶׁהִנְטִיעָה אֶסוּרָה מִשּׁוֹם מְלֶאכֶה. וְכֵן בְּשַׁבַּת
שְׁלִישִׁית הַבְּרִיךְ מִפְּנֵי שֶׁלֹא יָדַע שֶׁהִבְרַכָּה מְלֶאכֶה. חֵיב
עַל כָּל אַחַת וְאַחַת אֶף עַל פִּי שֶׁהִיא מֵעֵין מְלֶאכֶה אַחַת.
מִפְּנֵי שֶׁהַשַּׁבָּתוֹת כְּגוֹפִין מְחֻלָּקִין:

ק. כסף משנה ומ"ש וחלבה ובשרה וסלתה וכו' חמשתן מצטרפין לכוזית. משנה בפ"ד
דמעילה (דף ט"ו):

ר. כסף משנה עשה מלאכות הרבה מעין מלאכה אחת בשבתות הרבה וכו'. משנה בספ"ג
דכריתות שם אמר ר"ע שאלתי את ר"א העושה מלאכות הרבה בשבתות הרבה מעין
מלאכה אחת בהעלם אחת מהו חייב אחת על כולן או אחת על כל אחת ואחת א"ל חייב
על כל אחת ואחת ואיפליגו אמוראי בפירושא דמתני' ורב חסדא אמר זדון שבת ושגגת
מלאכות אפילו ר"ע ס"ל דכגופין דמיין וכי בעי מיניה שגגת שבת וזדון מלאכות הוא דבעי
מיניה דימים שבינתיים אי הויין ידיעה לחלק ופשט ליה ימים שבינתיים דהויין ידיעה לחלק
וקביל מיניה ופסק רבינו כוותיה משום דאותביה לרבא ואע"ג דשני שינויי דחיקי נינהו
ועוד דשמואל סבר כרב חסדא כדפירש"י:

עין משפט ג

הרמב"ם הל' שנגנות פ"ה ה"ד

הָאִשָּׁה שֶׁהֵבִיאה עָלֶיהָ בְּהֵמוֹת הַרְבֵּה שׁ בְּהַעֲלִים אַחַת
 חִיֵּבֶת חֲטָאת עַל כָּל בְּהֵמָה וּבְהֵמָה. שֶׁהָרִי גּוֹפִין מְחַלְקִין
 וְהָרִי זֶה כְּמִי שֶׁנִּבְעָלָה לְאֲנָשִׁים הַרְבֵּה בְּהַעֲלִים אֶחָד שֶׁהִיא
 חִיֵּבֶת חֲטָאת עַל כָּל אִישׁ וְאִישׁ:

דף טז:

עין משפט א

הרמב"ם הל' שנגנות פ"ז ה"ט

שָׁגַג שֶׁהָיִום שַׁבַּת וְזָרַע בּוֹ וְהוּא יוֹדֵעַ שֶׁהִזְרִיעָה מְלֶאכֶה.
 וְכֵן בְּשַׁבַּת שְׁנִיָּה שָׁכַח שֶׁהוּא שַׁבַּת וְנָטַע בּוֹ וְהוּא יוֹדֵעַ
 שֶׁהִנְטִיעָה מְלֶאכֶה. וְכֵן בְּשְׁלִישִׁית שָׁכַח שֶׁהוּא שַׁבַּת
 וְהִבְרִיךְ אֶף עַל פִּי שִׁיּוֹדֵעַ שֶׁהִבְרִכָה מְלֶאכֶה. הָרִי זֶה
 חִיֵּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת. שֶׁהֵימִים שְׁבִין שַׁבַּת לְשַׁבַּת הָרִי
 הֵן פִּיִּדְיָעָה אַחַת לְחֶלֶק:

עין משפט ב.ג.

הרמב"ם הל' שנגנות פ"ז ה"ב

כָּלֵל גָּדוֹל אָמְרוּ בְּשַׁבַּת כָּל הַשּׁוֹכֵחַ עֶקֶר שַׁבַּת וְשָׁכַח
 שֶׁנִּצְטָו יִשְׂרָאֵל עַל הַשַּׁבַּת. אוֹ שֶׁנִּשְׁכַּח וְהוּא קָטָן לְבִין
 הָעֶכּוֹסִים אוֹ נִתְגַּיֵר קָטָן וְהוּא בֵּין הָעֶכּוֹסִים. אֶף עַל פִּי
 שֶׁעָשָׂה מְלֶאכֶת הַרְבֵּה בְּשַׁבַּת הַרְבֵּה אֵינוֹ חִיֵּב אֶלָּא
 חֲטָאת אַחַת שֶׁהַכֹּל שְׁגָגָה אַחַת הִיא. וְכֵן חִיֵּב חֲטָאת
 אַחַת עַל כָּל חֶלֶב שְׁאָכַל וְחֲטָאת אַחַת עַל דָּם שְׁאָכַל.

ש. כסף משנה האשה שהביאה עליה בהמות הרבה וכו'. נלמד ממ"ש קודם:

וְכֵן כָּל פְּיוּצָא בְּזֶה בְּעִבּוּדוֹת אֱלוֹ. וְכָל הַיּוֹדֵעַ עֵקֶר שַׁבַּת
אֲבָל שָׁכַח שֶׁהַיּוֹם שַׁבַּת וְדָמָה שֶׁהוּא חָל אָף עַל פִּי
שֶׁעָשָׂה בּוֹ מְלָאכוֹת הַרְבֵּה חֵיב חֲטָאת אַחַת עַל הַיּוֹם כְּלוּ
וְכֵן חֲטָאת עַל כָּל שַׁבַּת וְשַׁבַּת שֶׁשָּׁגַג בּוֹ:

עין משפט ד.

הרמב"ם הל' שגגות פ"ז ה"ז

עָשָׂה מְלָאכוֹת הַרְבֵּה מֵעֵין מְלָאכָה אַחַת **ת**. כְּגוֹן שֶׁזָרַע
וְהִבְרִיךְ וְהִרְפִּיב בְּהַעֲלִים אַחַת אֵינוֹ חֵיב אֶלָּא חֲטָאת
אַחַת. וְכִכָּר נִתְבָּאֵר בְּהִלְכוֹת שַׁבַּת הָאָבוֹת וְהַתּוֹלְדוֹת
וְהַמְּלָאכוֹת שֶׁהֵן מֵעֵין אָבוֹת:

עין משפט ה.

הרמב"ם הל' שגגות פ"ז ה"ג

וְכָל הַיּוֹדֵעַ שֶׁהַיּוֹם שַׁבַּת וְשָׁגַג בְּמְלָאכוֹת **א** וְלֹא יָדַע
שֶׁמְלָאכוֹת אֵלוֹ אֲסוּרוֹת אוֹ שֶׁיָּדַע שֶׁהֵן אֲסוּרוֹת וְלֹא יָדַע

ת. כִּסְף מִשְׁנֵה עֲשֵׂה מְלָאכוֹת הַרְבֵּה מֵעֵין מְלָאכָה אַחַת וְכוּ'. מִשְׁנֵה פֶּרֶק כִּלְל גְּדוֹל הַעוֹשָׂה
מְלָאכוֹת הַרְבֵּה מֵעֵין מְלָאכָה אַחַת אֵינוֹ חַיִּיב אֵלָּא חֲטָאת אַחַת:

א. כִּסְף מִשְׁנֵה (ב-ג) כִּלְל גְּדוֹל אִמְרוּ וְכוּ'. מִשְׁנֵה ר"פ כִּלְל גְּדוֹל (דף ס"ו:). וּמ"ש אוֹ
שֶׁנִּשְׁבַּח וְהוּא קִטְן לְבִין הַעֲכוּ"ם אוֹ נִתְגַּיֵּיר וְהוּא בִין הַעֲכוּ"ם. שֵׁם רַב וְשִׁמּוּאֵל וְר"י וְר"ל
וּפְסָק כִּרְב וְשִׁמּוּאֵל וְכִכָּר כִּתְבִיתִי הַטַּעַם בַּפ"ב. וַיֵּשׁ לְתַמּוּהָ עַל מ"ש רַבִּינוּ שֶׁנִּתְגַּיֵּיר קִטְן
דֹּאפִּילוּ גְּדוֹל נִמִּי אִפְשָׁר שֶׁלֹּא יָדַע מִצּוֹת שַׁבַּת. וַי"ל מִשּׁוֹם דָּאֵם נִתְגַּיֵּיר גְּדוֹל וְדָאִי
שֶׁהוֹדִיעָהּ מִצּוֹת שַׁבַּת אֲבָל גַּר קִטְן שֶׁמִּטְבִּילִין אוֹתוֹ ע"ד ב"ד א"צ לַהוֹדִיעָהּ. וּמ"ש וְכִל
הַיּוֹדֵעַ עֵיקַר שַׁבַּת וְכוּ' וְכִל הַיּוֹדֵעַ שֶׁהַיּוֹם שַׁבַּת וְכוּ'. שֵׁם בַּמִּשְׁנָה. וּמ"ש אוֹ יָדַע שֶׁהֵן אֲסוּרוֹת
וְלֹא יָדַע שֶׁחַיִּיבִים עֲלֵיהֶם כִּרְת. נִתְבָּאֵר בַּפ"ב: מִצְאֵתִי כְּתוּב שֶׁנִּשְׁאֵל ה"ר אַבְרָהָם בֶּנּוּ שֶׁל רַבִּינוּ
עַל לְשׁוֹן זֶה בְּשִׁלְמָא בְּבֵא דְסִיפָא לֹא קָשִׁיָא לִי דֵּהֵינּוּ זִדוֹן שַׁבַּת וְשִׁגְגַת מְלָאכוֹת אֵלָּא בְּבֵא
דְרִישָׁא לֹא יָדַע לָהּ לְשַׁבַּת אֵלָּא בַּעֲשָׂה וְאִפְ"ה חַיִּיב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת וְאֵנָּן לֹא אִשְׁכַּחַן זִדוֹן
שַׁבַּת אֵלָּא בְּלֹא מִדְּאוֹתְבִיָּה לְר"ל שֶׁשִּׁשְׁגוּג בְּלֹא וְכִרְת מֵהָא דִּתְנַן אָבוֹת מְלָאכוֹת אַרְבַּעִים
חֲסֵר אַחַת וְהוֹיֵנָן בֵּה מְנִינָא לְמָה לִי וְכוּ' וְהִיכִי מִשְׁכַּחַת לָהּ בְּזִדוֹן שַׁבַּת וְשִׁגְגַת מְלָאכוֹת
בְּשִׁלְמָא לְר"י דֹּאמַר כִּיּוֹן שֶׁשִּׁשְׁגַּג בְּכִרְת אַע"פ שֶׁהוֹזִיד בְּלֹא מִשְׁכַּחַת לָהּ דִּידַע לְשַׁבַּת בְּלֹא
אֵלָּא לְר"ל דֹּאמַר עַד שֶׁשִּׁשְׁגוּג בְּלֹא וְכִרְת דִּידַע לָהּ בְּשַׁבַּת בְּמֵאִי וְאוֹקִימָנָא דִּידַע לָהּ בְּתַחֲמוּמִין
וְאִלִּיבָא דְר"ע וְאִי יָדִיעַת עֲשָׂה שִׁמָּה יָדִיעָה נּוֹקְמָה כְּגוֹן שִׁידַע לְשַׁבַּת בַּעֲשָׂה וְלֹא תִידוּק
מִדְּקָאמַר ז"ל וְלֹא יָדַע שֶׁמְלָאכוֹת אֵלוֹ אֲסוּרוֹת אֲבָל יָדַע הוּא בְּמְלָאכוֹת אַחֲרוֹת שֶׁהֵן חֲזָר

שְׁחִיבִין עֲלֵיהֶן כָּרֶת וְעֹשֶׂה מְלֹאכּוֹת הַרְבֵּה. חֵיב חֲטָאת
עַל כָּל אֶב מְלֹאכָה וּמְלֹאכָה. אֶפְלוּ עֹשֶׂה הָאֲרֻבָּעִים חֲסֵר
אַחַת בְּהֶעֱלֵם אַחַת מִבֵּיא שְׁלֵשִׁים וְתִשַׁע חֲטָאוֹת:

עין משפט ו

הרמב"ם הל' שגגות פ"ז ה"ט

עיינ לעיל עין משפט א

ואמר אפילו עשה הל"ט בהעלם אחת חייב ל"ט חטאות מכלל שידיעת עשה שמה ידיעה ובתחומין ואליבא דר"ע ליכא לאוקומה דלית הלכתא כוותיה ואי אמרת כגון שידע שיש מלאכות אסורות ולא ידע שאלו הל"ט הן האסורות אין זה אלא אבות מלאכות דאלת"ה אמאי לא משכחת לה אלא בתחומין ואליבא דר"ע נוקמה לשגגת מלאכות כגון שלא ידע שאלו הל"ט הן האסורות ומדלא משנינן הכי ש"מ דל"ש הכי ול"ש הכי זדון שבת הוא ולא עוד אלא אפי' תימא דס"ל כר"ע הא לא אזלא אלא כר"ל ובבא דסיפא דקאמר ז"ל או שידע שהן אסורות ולא ידע שחייבים עליהם כרת אתי לר"י דאמר כגון ששגג בכרת אע"פ שהזיד בלאו דאי כר"ל הא אמרת עד שישגוג בלאו וכרת ומייתי לה קרא מאשר תעשינה בשגגה וא"כ ה"ל חדא כר"ל וחדא כר"י. והשיב לעולם ידיעת עשה לא שמה ידיעה ולא פסק אלא כר"י ובבא דרישא לא קשיא שדבריו ז"ל מדוקדקים ולא ידע שמלאכות אלו אסורות ואפשר דידע במלאכות אחרות ודקשיא לך מדאמר בסוף אפילו עשה הארבעים חסר אחת וכו' אבבא דסיפא קאי דאמר או שידע שהן אסורות ולא ידע שחייבין עליהן כרת א"נ ידע לה בתולדות ושגג באבות כולן כגון דידע שהצר בכלי צורה עובר על לא תעשה כל מלאכה שניכרת לו מלאכה זו שהיא מלאכה ושגג באב עצמו שאין המכה בפטיש אסור ולא ניכר לו ענין המלאכה בזו וכן כל כיוצא בזה ולפי זה הפירוק ליכא קושיא אפילו נאמר דאתרי בבי קאי כשאמר אפילו עשה הארבעים חסר אחת. ואפשר לפרק פירוק אחר כדאמרת כגון שידע שיש בה מלאכות אסורות ולא ידע שאלו הם הל"ט ודקשיא לך א"כ אמאי לא פריק הגמרא הכי אליבא דר"ל טעמא דמילתא משום דר"ש ס"ל עד שישגוג בלאו וכרת ולפיכך נסיב הגמרא אליביה מידי דלית ביה כרת כלל דהוא תחומין ואליבא דר"ע, א"נ חדא מגו תרתי אשמעינן ולאן משום דלא פריק בגמרא הכי נימא דכה"ג זדון מלאכות כדאמרת דלעולם אי אפשר שיהיה זדון מלאכות שלפי זה הפירוק המלאכות שידע השבת בהם והם שעלו בדעתו אינם מלאכות כלל דאבות מלאכות ארבעים חסר אחת ותו ליכא ואלו הארבעים חסר אחת שהן מלאכות הרי שגג בהן ולא ידע שהן אסורות לא הן ולא תולדותיהן עכ"ל:

עין משפט ז.ז.

הרמב"ם הל' שגגות פ"ו ה"ח

אֶכֶל כַּחֲצֵי זֵית וְנוֹדַע לוֹ = וְחָזַר וְשָׁכַח וְאָכַל כַּחֲצֵי זֵית
 אַחַר בְּהַעֲלִים שְׁנֵי פָטוֹר. שֶׁהָרִי נוֹדַע לוֹ בֵּינֵתִים וַיֵּשׁ
 יְדִיעָה לַחֲצֵי שְׁעוֹר. וְכֵן אִם כָּתַב אוֹת אַחַת [בְּשֶׁפֶת]
 בְּשֶׁגָּגָה וְנוֹדַע לוֹ וְחָזַר וְשָׁכַח וְכָתַב אוֹת שְׁנֵי סְמוּכָה
 לָהּ בְּהַעֲלִים שְׁנֵי פָטוֹר מִקְרֵבֵן חֲטָאָת. וְכֵן כָּל פִּיּוּצָא בְּזָה.
 וְכֵן אִם הוֹצִיא שְׁתֵּי אַמּוֹת בְּשׁוּגָג וּשְׁתֵּי אַמּוֹת בְּמִזִּיד
 וּשְׁתֵּי אַמּוֹת בְּשׁוּגָג. אִם בְּזִרְיָקָה חֵיֵב. לֹא מִפְּנֵי שְׁאִין
 יְדִיעָה לַחֲצֵי שְׁעוֹר אֶלָּא מִפְּנֵי שְׁאִין בִּידוֹ לְהַחֲזִירָה.
 לְפִיכָף לֹא הוֹעִילָה לוֹ הַיְדִיעָה שְׁבִינֵתִים. וְאִם בְּהַעֲבָרָה
 פָּטוֹר שְׁיֵשׁ יְדִיעָה לַחֲצֵי שְׁעוֹר כְּמוֹ שְׁבִאֲרָנוּ:

ב. כסף משנה אכל כחצי זית ונודע לו וכו'. בסוף פרק הבונה (שבת דף ק"ה) ובפרק ג'
 דכריתות (דף י"ו): פלוגתא דתנאי ופסק כחכמים: וכן אם הוציא שתי אמות בשוגג וכו'.
 בסוף פרק הזורק (שבת דף ק"ב):